

Potop „bele ladije.“

(Iz angleškega poslov. Milutin Silvan.)

Bilo je 1120. leta, da je popotoval angleški kralj Henrik I. v Normandijo s svojim sinom kraljevičem Viljemom in sijajnim spremstvom v ta namen, da bi kraljeviča pripoznali normandski plemenitniki za njegovega prestolonaslednika in bi sklenil poroko ž njim in z hčerjo anjouvinskega grofa.

Oboje se je vršilo veličastno, sijajno in veselo. V 25. dan meseca listopada namenilo se je spremstvo ukrcati v barflerškeji luki in odriniti domóv. Istega dne pristopi h kralju morski kapitan in mu reče:

„Moj kralj! tvojemu očetu je moj oče služil vse svoje žive dni na morji. Vodil je ladijo v cvetočej mladosti, na katerej se je vozil tvoj oče proti Angležem, da bi je podjarmil. Prosim te, podeli tudi meni to uslugo. Tukaj v luki imam trdno ladijo na ime „bela ladija“ s petdesetimi krepkimi pomorščaki. Prosim te, kralj, izkaži čast svojemu služabniku, da te prepelje v „belej ladiji“ na Angleško.“

„Žal mi je, prijatelj,“ odgovori mu kralj, „ladijo sem si vže izbral in ne morem se peljati s tebój. Da pa ustrežem tvojeji želji, pelje naj se kraljevič in vsa njegova družba s tebój v „belej ladiji“ in s tvojimi srčnimi pomorščaki.“ —

Uro ali dve kasneje zapové kralj svojeji ladiji odveslati. Spremljajo ga tudi druge ladije in veslajo vso noč v prijaznej in dobrodejnej sapi. Rano zjutraj dojadrajo na angleško obrežje. Ni se še do dobra zdanilo, ko zaslíšijo na kraljevo ladijo brezupen divji vrišč sem od morja. Prestrašeni povprašujejo drug drugega, kaj bi to bilo. —

Takrat je bil kraljevič mladenič v dóbi osemnajstih let in Angležev ni mogel trpeti. Izrazil se je: Kadar pridem do krone, vprezati je hočem v plug kakor vôle. Kraljevič je šel na króv „bele ladije“ sè sto in štiridesetimi mladimi plemenitaži, mej katerimi je bilo osemnajst devic knežjega rodú. V živahnej družbi s služabniki in pomorščaki je bilo na krovu tri sto ljudij.

„Kapitan!“ oglosi se kraljevič, „daj tri sode vina svojim vrlim pomorščakom. Kralj je vže davno odrinil iz luke. Koliko časa se smemo kratkočasiti, da vender dospemo z ónimi na Angleško?“

„Kraljevič,“ odvrne mu kapitan, „predno bode jutro, dohité moji ljudje z belo ladijo najurnejšo ladijo v spremstvu tvojega očeta kralja, ako odplujemo o pólnoči!“ — Nato se začne zabava. Pomorščaki so izpraznili tri sode vina in kraljevič in sijajna njegova družba je plesala v mesečnem svitu na krovu.

Ko je končno „bela ladija“ zapustila barflerško luko, ni ga bilo treznega pomorščaka na krovu. Jadra so bila razpeta in vesla v živahnem gibanji. Kapitan je krmaril. Veseli mladi plemenitaži in krasne device boječi se prehlajenja, ogrnili so se z dragocenimi plašči in se izprehajali, smijali in peli. Kraljevič je navduševal pomorščake, naj bi hitreje veslali v čast „bele ladije.“ —

Tresk! Strašen krik se izvije iz treh sto grl. To je bil obupen glas, ki so ga čuli z morja na kraljevo ladijo. Bela ladija je treščila ob skalo — zajela vodo — in se potapljala. Kapitan je v naglici spravil v čolnič kraljeviča in majhno število plemenitažev. „Odrinimo!“ veva kapitan, „in veslajmo do zemlje. Daleč nismo od suhega in morje je mirno! Ostalim ni nobene pomoči več!“

A komaj odveslajo od potapljajoče se ladije, začuje kraljevič glas svoje sestre Marije, ki je vpila na pomagaj. „Vrnimo se,“ reče kraljevič, „da-si je nevarnost velika! Njene izgube bi mi ne bilo mogoče preboleti!“ In obrnili so čolnič. Ko je kraljevič stegnil roki, da bi prijel sestro, skočilo je več nesrečnikov v majhen čolnič, ki se je preobrnil. V istem hipu se je potopila tudi „bela ladija.“

Samó dva človeka sta plavala. Oklenila sta se za kos lesá, ki se je odkrhnil od jadernika. Drug drugega vprašata po imenu, stanú in rojstnem kraju. Mlajši reče: „Jaz sem plemenitaž, imé mi je Bogomir, sin sem Gilberta L' Ajglajskega. In ti?“ vpraša svojega druga. „Jaz sem Berold, ubožen mesar iz Róena,“ bil je odgovor. „Gospod se naju usmili!“ vzdihnela in skušata drug drugega osrčevati, ko ju vihar drvi v nesrečnej jesenskej noči po mrzlem morji. Ne dolgo potem priplava za njima drug mož. Takój izpoznata kapitana po njegovih mokrih dolgih laséh. „Kje je kraljevič?“ vpraša kapitan hlastno. „Mrtev! mrtev!“ odgovorita mu boléstno. „Razven nas treh rešil se ni nihče iz morskih valov!“ Kapitan obupno vzklikne: „Gorjé! gorjé mi!“ in izgine v hladnih morskih valovih.

Ostala se držita še nekaj ur na zlomljenem drogu. Naposled reče mladi plemenitaž s slabotnim glasom: „Mraza se ves tresem, pojemam in dalje se ne morem držati. Z Bogom, dobri prijatelj! Bog te varuj!“ S temi besedami omahne in izgine v morskem žrelu. Ž njim je poginila vsa sijajna družba, le ubogi róenski mesar si je otel življenje.

Zjutraj na vse zgodaj so opazili ribiči plavajočega mesarja in ga potegnili v čolnič — jedinega poročevalca žalostne novice.

Tri dni se ni drznil nihče naznaniti kralju te velike nesreče. Končno so poslali h kralju ubožnega dečka, kateri jokajoč pové kralju, da se je potopila „bela ladija“ z vsemi, ki so bili na krôvu. V nezavesti se zgrudi kralj na tla in od prevelike žalosti se nikoli ni več zasmel.

Dijak - junak.

(V spomin dijaka Murglja, umrlega meseca julija t. l.)

opóludne je bilo. Solnce je še vedno pripekalo kakor živ ogenj z nebesnega oboka in zrak je bil razgret, da je človeka kar dušilo.

V novomeškem gimnaziji je pouk prenehal. Dijaci hité s knjigami in zvezki pod pázduho domóv, a nekaj jih mahne vèn iz mesta kopat se v Krko. Na obrasenem kraju, katerega si je mladina izbrala v priprosto kopaljšče, slečejo